

SÅ BLIR SVERIGES BÖNDER KLIMATSMARTAST I VÄRLDEN

2010-07-21

Dubbelt upp – klimatsmarta mål för de gröna näringarna.

Sverige har några av världens mest ambitiösa mål för klimat- och energiomställningen. Så ambitiösa att när Nobels fredspristagare Al Gore i amerikansk teve får nämna ett land som gör det klimatarbete som behövs säger han: ”Sverige gör det bästa jobbet”. Och så lägger han till: ”och de tjänar på det!”

Regeringen har bland annat satt upp målen att andelen förnybar energi år 2020 bör vara minst 50 procent av den totala energianvändningen. Att andelen förnybar energi i transportsektorn år 2020 bör vara minst 10 procent, att vi ska ha 20 procents effektivare energianvändning till 2020. Och att Sverige bör ha en fordonsflotta som är oberoende av fossila bränslen år 2030.

De gröna näringarna har en nyckelroll när målen ska nås, både genom att själva bli oberoende av fossila bränslen – men framförallt genom att bidra till produktionen av förnybar energi. Centerpartiet presenterar därför en vision, och konkreta förslag, för hur Sveriges gröna näringar ska bli världens mest klimatsmarta:

- År 2030 ska de gröna näringarna producera mer än dubbelt så mycket drivmedel som sektorn själv förbrukar.¹
- År 2030 ska de gröna näringarna producera hälften av all energi som används i landet.²
- År 2030 ska de gröna näringarna vara oberoende av fossila drivmedel.

¹ Idag förbrukar de gröna näringarna mer än tre gånger så mycket drivmedel som de själva producerar

² När det gäller fasta biobränslen producerar de gröna näringarna redan idag 1,5 gånger mer energi än vad de totalt förbrukar.

Mer grön energi är ingen utopi

Visionen är högt ställd, men absolut ingen utopi. Inom tillexempel värmesektorn är Sverige redan en god bit på väg mot fossilfrihet. Där har bioenergin nästan helt ersatt oljan och kolet. Värt att notera är också att bioenergin förra året passerade oljan som största energikälla. För första gången stod bioenergin för mer tillförd energi än vad kärnkraften och vattenkraften gjorde tillsammans.

För transporter, med en omfattande låginblandning av etanol och biodiesel, leder Sverige utvecklingen i Europa. Här finns också över 200 000 etanolbilar och drygt 22 000 gasbilar. Särskilt starkt växer efterfrågan på biogas, som när den produceras från gödsel eller andra restprodukter, har bäst miljöprestanda av alla biodrivmedel. Samtidigt kan inte biogasen ensam klara utfasningen av fossila drivmedel. Behoven är så pass stora att alla förnybara hållbart producerade drivmedel kommer att behövas.

Målet att göra de gröna näringarna oberoende av fossil energi till 2030 är en utmaning. De gröna näringarna är idag nästan helt beroende av fossil energi. Diesel till arbetsmaskiner och transporter dominerar energianvändningen i alla näringsgrenarna och är för flertalet lantbruksföretagare en tung kostnadspost.

För att de gröna näringarna ska bli världens mest klimatsmarta behöver jordbruket arbeta på många fronter. Ett exempel på detta är behovet av att öka försörjningen av fler varor än drivmedel. Som biprodukt till produktionen av grödbaserad biodiesel och etanol får vi proteinfoder som väsentligt kan minska importen av soja och palmoljeprodukter från klimatbelastande odlingar. På motsvarande sätt ger biogasproduktion biogödsel som är en värdefull restprodukt. På sikt finns även stor potential för kommersiell produktion av andra generationens cellulosabaserade drivmedel, de har biprodukter som kan användas till en rad andra nyttigheter. Ett annat exempel är vikten av god kunskap kring hur man odlar klimatsmart, vilka grödor som är lämpligast eller hur man gödslar för att minimera läckage av näringsämnen.

Det ska vara lönsamt att vara klimatsmart

En förutsättning för framgång i kampen för mindre klimatpåverkan är att det är lönsamt att vara miljövän. Höga mål och ambitioner för att minska klimatpåverkan måste därför kombineras med goda förutsättningar att driva företag.

Ökade kostnader och pålagor på det svenska jordbruket riskerar att få till följd att svensk produktion minskar ytterligare, vilket innebär att varor istället måste importeras från länder där miljökraven oftast inte är lika höga.

Klimatet känner inga gränser och Sverige kommer inte undan sitt ansvar genom att produktionen flyttas till andra delar av världen. Därför måste också Sverige agera internationellt för att de krav som ställs på svensk produktion också ska ställas på andra länder.

Tio punkter för världens mest klimatsmarta jordbruk

Centerpartiet presenterar här en rad förslag som kan vara steg på vägen mot visionen om att göra de gröna näringarna till världens mest klimatsmarta.

Vi är nämligen övertygade om att i framtiden kommer jordbrukaren i Ljungby eller skogsbrukaren i Bollnäs ha ersatt schejken i Saudiarabien som producent av råvaran till energi. Det är inte bara bra för klimatet, utan också för jobb och utvecklingskraft på landsbygden.

1. Skapa ett program för energieffektivisering och successiv utfasning av fossil energi inom jord- och skogsbruket, likt det som idag finns inom industrin där effektivare användning av energin kopplas till sänkta energiskatter.
2. Investeringsstöd från Landsbygdsprogrammet ska villkoras med en plan för energieffektivisering. I det nuvarande programmet, som sträcker sig till 2013, finns åtgärder för energieffektivisering, exempelvis genom utveckling av energisnålare utrustning samt rådgivning om hur jordbruket kan minska sina utsläpp. Detta fokus bör öka ytterligare i kommande program.
3. Inför en särskild klimatpremie för spjutspetsföretag som ställer om huvuddelen av sin produktion.
4. Biogas är ett klimatsmart energislag med stor potential. Stödet till investeringar och distribution av biogas bör därför öka.
5. Inför en konverteringspremie för teknisk anpassning av jord- och skogsbrukets arbetsmaskiner och bränslehanteringssystem (tankar, ledningsnät, etc.). För arbetsfordon som skördare, skotare, traktorer och tröskor saknas i dag i praktiken alternativ till fossila bränslen. Konverteringspremien bör ses som en möjlighet att skaffa erfarenheter i utvecklingen mot fler alternativa bränslen.
6. Sparsam körning bör göras till ett obligatoriskt moment i all maskinförarutbildning. Potentialen för energieffektivisering är stor, bara genom att ha rätt däcktryck, och köra lugnt och planerat kan bränsleförbrukningen minskas med upp till 20 procent.
7. Genomför ytterligare regelförenklingar för produktion av biogas på gårdsnivå. Berörda myndigheter håller just nu på att utarbeta en biogasstrategi för att identifiera och undanröja de hinder som finns för produktion. De åtgärder som presenteras i biogasstrategin bör få hög prioritet under nästa mandatperiod och kompletteras med en motsvarande analys för övriga förnybara drivmedel.
8. Sänk gränsen för möjligheten till en energikartläggningscheck. Idag erbjuds företag energikartläggningen om det har en slutlig användning av energi på mer än 500 000 kWh per år eller har minst 100 djurenheter. Stödet erbjuds ca 3000 av de ca 20 000

heltidsföretagen. Även små och medelstora företag i de gröna näringarna bör erbjudas kartläggningsstödet.

9. Inför ett FoU-program med samlat grepp om energianvändning inom jord- och skogsbruket. Programmet bör fokusera på tre huvudområden: a) produktion och användning av biodrivmedel, b) energieffektiviseringsåtgärder inom gården, t ex effektivare torkar, uppvärmning av hus och energieffektiv ventilation, samt c) samtliga transporter till, från och inom lantbruket.

Skapa ett Teknikutvecklingsprogram för hybridfordon inom jord- och skogsbruk samt entreprenadverksamhet. Programmets syfte ska vara att utveckla bränsleeffektiva hybridmotorer och laddhybrider som drivs med biodrivmedel. Programmet skall också utveckla prototyper av motorer för höginblandade och rena biodrivmedel samt eldrivna arbetsmaskiner för gårdsbruk.